

Vad är konjunktioner?

Hur använder man konjunktioner?

"Konjunktioner" är ord som binder samman ord eller grupper av ord och beskriver förhållandet mellan dem.

Ordet konjunktion betydde från början "förening".

Konjunktioner är oböjliga ord, som man använder för att binda samman ord eller grupper av ord.

I vissa fall kan konjunktioner inleda meningar, men binder då ihop dessa med tidigare meningar.

Samordnande konjunktioner

Nedanstående är de vanligaste "samordnande konjunktionerna" i svenskan.

I satsläran kallas dessa ord för "bindeord". Bindeorden binder samman likadana satsdelar och satser. Se vårt arbete om satslära.

Exempel på hur de används:

- **och**

Per **och** Stina åkte till Malmö.

- **eller**

Greta **eller** Sture får laga middag.

- **utan**

Per var inte sjuk **utan** trött.

- **men**

Han gick ut **men** glömde att låsa dörren.

- **för**

Nils sprang hem, **för** han ville möta henne.

- **ty**

Olle var trött, **ty** han hade gått långt.

- **samt**

Jag skall bada **samt** spela tennis.

- **fast**

De kom till festen, **fast** det var sent.

- **både - och**

Både Nils **och** Stina städade.

- **varken – eller**

Berit kunde **varken** måla **eller** snickra.

- **antingen - eller**

Antingen får du läsa **eller** sova.

- **dels - dels**

Dels sprang han, **dels** gick han längs stranden.

- **såväl - som**

Såväl Ylva **som** Ulla skulle till Sälen.

Övningsuppgift

Skriv ner meningar med varje konjunktion ovan.

Underordnande konjunktioner

De kallas ibland också för subjunktioner.

Nedanstående är de vanligaste "underordnande konjunktionerna" i svenskan.

I satsläran kallas dessa ord för "fogeord". Fogeorden inleder en bisats och binder samman den med huvudsatsen. Se vårt arbete om satslära.

Exempel på hur de används:

- **så**

Olle skämtade, **så** alla skrattade.

- **att**

Han ville gärna, **att** vi skulle hälsa på.

- **så att**

Hon frös **så att** hon skakade.

- **för att**

Stina gick till stranden **för att** bada.

- **medan**

Medan Karl skalade potatis, dukade jag.

Sture åkte till Göteborg, **medan** Berit väntade i Stockholm.

- **då**

Jag kom hem, **då** programmet började.

- **fastän**

Bilen startade, **fastän** det var så kallt.

- **därför att**

Vi gick hem, **därför att** festen var tråkig.

- **om**

Jag kommer, **om** du lovar att vara snäll.

- **ifall**

Ifall du ger mig pengar, kan jag handla.

- **under det att**

Anna var flitig, **under det att** Lisa var lat.

- **när**

När han kom hem, var det kallt i huset.

- **innan**

Berit anlände från Stockholm, **innan** det blev mörkt.

- **eftersom**

Eftersom Sture var i Spanien, höll vi festen själva.

- **emedan**

Jag tog bussen till jobbet, **emedan** det regnade.

- **sedan**

Sedan Berit hade åkt, körde jag in till stan för att handla.

Ivar tvättade bilen, **sedan** barnen hade gått till skolan.

- **som**

Sven kör **som** en galning.

Hon är dubbelt så gammal **som** lillan.

Karl jobbar **som** lärare.

- **såsom**

Sven kör **såsom** en galning.

Karl jobbar **såsom** lärare.

- **som** (tillsammans med ordet "just")

Just **som** Bertil gick in i affären, ropade Ulla högt.

Övningsuppgift

Skriv ner meningar med varje konjunktion ovan.

Nu vet du vad konjunktioner är och hur de används!